

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a Satori és Lutter Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Csányi, Rátkai & Zala Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2008. február 7-én meghozott 8. G. 42.007/2005/33. számú ítélete ellen az alperes által 35. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg felperesnek 90.000 (Kilencvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és az alperes 2003. év folyamán vállalkozási szerződéseket kötöttek az (ingatlan címe) 1. és a 2. szám alatti ingatlanokon tervezett lakóházak szerkezetépítési, valamint külső és belső vakolási munkáinak elvégzésére átalánydíj ellenében. A szerződésekben a felperesnek felróható okból történő késedelmes teljesítés esetére kötbér fizetésében állapodtak meg. Rögzítették, hogy a felperes pótmunkát vagy a tervektől eltérő munkát csak az alperes által írásban rögzített igény esetén végezhet, amely a szerződés módosítását eredményezi, továbbá, hogy a kiviteli tervektől eltérő műszaki megvalósítás csak az alperes előzetes írásbeli jóváhagyásával lehetséges. A felek úgy rendelkeztek, hogy a szerződést csak a felek cégszerű aláírásával lehet módosítani, nem helyettesítheti a szerződés módosítását kooperációs jegyzőkönyvben tett megállapítás, vagy építési naplóba történő bejegyzés. A felek a szerkezetépítési munkákra vonatkozó szerződéseket utóbb a kivitelezés befejezési határideje és a pénzügyi ütemezés tekintetében

módosították, mindkét módosító szerződésben rögzítve, hogy az ütemezés nem tartalmazza az időközben esetlegesen adódó és elrendelt pótmunkákat. A külső és belső vakolási munkákra kötött szerződésekben a felek ugyancsak kötbért kötöttek ki késedelmes teljesítés esetére, továbbá azt is rögzítették, hogy a szerződést a felek cégszerű aláírásával lehet módosítani, amit nem helyettesíthet a kooperációs jegyzőkönyvben tett megállapítás, vagy építési naplóba történő bejegyzés.

Az (ingatlan címe) 1. szám alatti épület kivitelezési munkáinak műszaki átadás-átvétele 2004. április 7-én történt, az alperesnek a felvett jegyzőkönyv 8. pontjában foglalt nyilatkozata szerint a kivitelezést folyamatosan készülő kiviteli tervdokumentáció mellett hajtották végre, a műszaki szükségességből adódó pótmunkák kimutatását a beruházó részére átadták. A (ingatlan címe) 2. szám alatti épület építési kivitelezési munkáinak műszaki átadás-átvételéről 2004. június 10-én vettek fel jegyzőkönyvet az építtető K V Rt és az alperes, aki ennek az átadás-átvételi jegyzőkönyvnek a 8. pontjában is az (ingatlan címe) 1. szám alatti ház jegyzőkönyvében foglaltakkal megegyező nyilatkozatot tett.

A felperesi ügyvezető 2004. augusztus 5-i levele szerint a házak szerkezetépítési kivitelezésének szerződéséhez kapcsolódóan - a műszaki szükségességből adódó, illetve a kivitelezés folyamán építési naplóban elrendelt - pótmunkák költségvetését átadta az alperes ügyvezetőjének, hivatkozva arra, hogy szükség esetén egyeztetést kér. A felperes 2004. szeptember 9-én 51/2004. sorszám alatt a (ingatlan címe) 2. szám alatti lakóépület pótmunkáiról 1.519.824 forint összegű, az 52/2004. sorszám alatt az (ingatlan címe) 1. szám alatti épület pótmunkáiról 1.611.580 forint összegű számlát állított ki az alperes részére. Az alperes a megküldött számlákat 2004. szeptember 22-én a felperesnek visszaküldte arra hivatkozva, hogy a szerződésekben egyösszegű átalánydíjat kötöttek ki, és a szerződések értelmében pótmunkát csak szerződésmódosítással lehetett végezni, a szerződés módosítását pedig nem helyettesítheti az építési naplóba tett bejegyzés. A K V Rt 2004. július 27-én a felperes megkeresésére közölte, hogy az alperes a pótmunka igényét jelezte, de az alperessel kötött egyösszegű átalánydíjas szerződésre figyelemmel elutasították az alperes pótmunka igényét.

A felperes kereseti kérelmében kérte kötelezni az alperest 19.632.114 forint vállalkozói díj, és annak 2004. október 1. napjától számított késedelmi kamatai megfizetésére. Előadta, hogy alperes az építési napló szerint olyan munkákat rendelt, amelyek az alperes által elfogadott költségvetésben nem szerepeltek. Mind a két építkezésen a szerkezetépítések során további olyan munkálatok merültek fel, amelyeknek a műszaki szükségessége az eredeti vállalkozási szerződésben nem szerepelt, ezeket az alperes az építési naplóban folyamatosan rögzítette. Hivatkozott arra, hogy a kivitelezési munkákra vonatkozó szerződéseket írásban módosították, amely nyilatkozatban rögzítették, hogy az ütemezés nem tartalmazza az időközben esetlegesen adódó és elrendelt pótmunkákat. Hangsúlyozta, hogy az alperes utasítására a két ingatlanban összesen 3.134.404 forint pótmunkát és 16.500.710 forint értékű műszaki szükségességből adódó többletmunkát végzett el. A Legfelsőbb Bíróság 2000. évi 201. számú elvi határozatára utalva kifejtette, hogy a pótmunkák nem képezték az átalánydíjas szerződés részét, azokat a műszaki szükség indokolta. Az alperes szóbeli és írásbeli megrendelésére olyan

pótmunkákat végzett el, amelyek nem tartoztak a szerződés eredeti tartalmába. A szolgáltatással az alperes jogalap nélkül gazdagodott, a vagyoni előnyt ezen a címen köteles megtéríteni. Hivatkozott még a Legfelsőbb Bíróság 2003. évi 197. számú eseti döntésére is. Kifejtette, hogy alperes az általa megrendelt munkát elfogadta, annak elvégzése ellen nem tiltakozott, ez a teljesítés tudomásulvételét jelenti. A Ptk. 361. §-a alapján a pótmunkák ellenértékeként 19.632.114 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Utalt arra, hogy a pótmunkák elvégzése során mindvégig abban a meggyőződésben volt, hogy a pótmunkák költségét az alperes meg fogja téríteni. Vitatta az alperesnek a késedelmi kötbér igényét, hivatkozva arra, hogy határidőben teljesített, a munkák befejezési időpontjának bizonyíthatatlansága a terhére nem eshet. Kifejtette, hogy a felperes által elvégzett munka átvételével az alperes magasabb értékű épülethez jutott hozzá, az elvégzett munka értékével gazdagodott. Számolnia kellett, és számolt is a megtérítés kötelezettségével, hiszen a felperessel folytatott tárgyalások során alperes is próbálta a többletköltségeit a beruházóval szemben érvényesíteni. Álláspontja szerint az alperes rosszhiszeműen járt el, mert tudott arról, hogy a felperes a vállalkozási díjat meghaladóan végzett pótmunkát. Az pedig, hogy az alperes sikertelenül érvényesítette ezeket a költségeket a beruházó felé, a felperest nem fosztja meg attól, hogy az általa végzett munkák értékét az alperestől követelje. Az alperes beszámítási kifogásának elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a garanciális hibajavítási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Előadta, hogy a költségvetések tartalmazták a terület őrzésének, ideiglenes létesítmények, daruzás, felvonó üzemeltetésének, közüzemi díjaknak a költségét, ami a végleges költségvetésből kimaradt, azonban a közüzemi díjak 50 %-át alperes ennek ellenére kifizette. Álláspontja szerint ez a körülmény alátámasztja, hogy a felek között volt arra vonatkozóan megállapodás, hogy a költségvetésben nem szereplő munkák ellenértékét az alperes a részére meg fogja fizetni.

A felperes a szakértői vélemény elkészülte után a kereseti kérelmét leszállította 3.002.224 forint összegre és annak késedelmi kamatára. A szakértői véleményben foglaltak alapján továbbra is kérte az alperes beszámítási kifogásának elutasítását. Hivatkozott arra, hogy írásos szerződésmódosítás hiányában a pótmunkák elvégzésének ellenértékét a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alapján követelheti az alperestől, melynek a feltételei álláspontja szerint fennállnak. A szakértő által megállapított munkák ugyanis nem képezték a vállalkozási szerződés részét, így a szerződésekben megállapított átalány ezeknek a munkáknak az ellenértékeként nem vehető figyelembe.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a felperes nem megfelelő munkavégzése következtében a teljesítési határidő vonatkozásában több hónapos késedelembe esett, jelentős károkat okozva a beruházó részére. A szerződésekben meghatározott átalánydíjat a felperesnek megfizette, ami meghaladja a lakásépítési kivitelezési gyakorlatban szokásos normák összegét. A beszámítási kifogásában 5.450.000 késedelmi kötbér megfizetését kérte. Késedelmi kötbér igényén túl a késedelemből eredően kártérítési igényt terjesztett elő a helyiségek fűtési költségének, valamint az épület őrzési költségének a megtérítésére. Álláspontja szerint a felperesnek felróható okból történt öt hónap, illetve hét hónap késedelem.

1.462.423 forintban határozta meg a felperes helyett elvégzett garanciális munkák és a kifizetett fűtés költségeit. Vitatta a felperes kereseti kérelmének jogalapját, a jogalap nélküli gazdagodás feltételeinek fennállását. Kifejtette, hogy a beruházó az alperes részére többletösszeget nem fizetett, így a jogalap nélküli gazdagodás értelmezhetetlen számára. Álláspontja szerint a pótmunka elfogadása a beruházó részéről nem történt meg, figyelemmel az átalányáras megállapodásra. Vitatta a felperes által csatolt pótmunkákra vonatkozó felsorolás átvételét, előadta, hogy ez a dokumentum évekkal a műszaki átadás-átvétel után készülhetett, valótlán és műszakilag megalapozatlan hamis adatokat tartalmaz. Hivatkozott arra, hogy az egyösszegű átalányár tartalmazza valamennyi munka elvégzését, amely szükséges a szakszerű és komplett megvalósításhoz, figyelembe véve a helyszíni adottságokat és körülményeket. A pótmunkák költségvetésének átadására vonatkozó irat jóval a műszaki átadás-átvételt követően született, egyoldalúan összeállított el nem fogadott költségvetés átadását bizonyítja. A jogalap nélküli gazdagodást vitatta, arra hivatkozva, hogy az alperes a beruházótól származó átalánydíjat kapta meg, amennyiben bármilyen gazdagodás keletkezett is volna, úgy az a beruházónál kellett volna, hogy jelentkezzen. Hangoztatta, hogy a felperes terhére nem gazdagodott, nincs a gazdagodás birtokában, a felperes nem a megfelelő alperest perli, mert saját állítása szerint is tudatában van annak, hogy alperes többletdíjat nem kapott. Hivatkozott arra, hogy a szerződések módosítása kizárólag írásban történhetett. Kifejtette, hogy amennyiben a felperes nem megfelelően kalkulálta az átalánydíjat, úgy annak üzleti kockázata a saját terhére esik.

Az alperes a szakértői véleményt elfogadta, hivatkozott arra, hogy a felperes által megjelölt munkák döntően a szakértői vélemény szerint sem tartoztak a pótmunka körébe. A szakértő megállapítása szerint sem történt az alperes részéről pótmunka elrendelése, így álláspontja szerint az esetleges pótmunkák elvégzése sem jogszerű. Alperes pótmunkát nem rendelt el, a felperessel a szerződésben foglalt műszaki tartalom kivitelezésében és átalánydíjban állapodott meg. Elsődlegesen a kereseti kérelem elutasítását - vitatva annak jogalapját és az összecszerűségét -, másodlagosan a beszámítási kifogásának való helyt adását kérte. Beszámítási kifogását az 5.450.000 forint késedelmi kötbér igényére tartotta fenn.

Az elsőfokú bíróság a módosított keresettel egyezően kötelezte az alperest a felperes javára 3.002.224 forint és annak 2004. október 1. napjától kezdődően a Ptk. szerinti késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére. A felperes ezt meghaladó keresetét elutasította, és kötelezte eljárási költség megfizetésére. Az ítélete indokolásában a Ptk. 389. §-ára, 402. §-ára, 390. § (3) bekezdésére, 403. § (4) bekezdésére a BH 2004. évi 249. számú eseti döntésre, a XXXII. számú polgári elvi döntésre, az EBH 2000. évi 201. számú határozatra, a BH.1997.503. és az BH.1975. 568. számú határozatokra hivatkozva - a felek által elfogadott szakértői vélemény alapján - megállapította, hogy a szakértő a pótmunkák tekintetében nem talált olyan bizonyítékot, hogy azokat alperes a szerződésben szabályozott módon rendelte volna meg, továbbá nem talált olyan utalást a felek által rendelkezésre bocsátott iratok között, mely a felperes számára a téli munkavégzéshez szükséges fűtesköltségekhez kapcsolódó bármilyen kötelezettséget jelölt volna meg. Megállapította, hogy a szerződéskötések időpontjában az engedélyezési

tervdokumentáció mellett a kivitelezési tervek is rendelkezésre álltak, amelyek a kivitelezés során nem módosultak. Az építési naplóban és a szóban elrendelt pótmunkák felperesi összeállításában szereplő tételek meghaladják a vállalkozási szerződések tartalmát, elszámolásuk az átalánydíjon felül indokolt, ezeknek összege a két épület vonatkozásában összesen 3.002.224 forint. A szakértő a felperes késedelmes teljesítését nem állapította meg. Az alperes által hivatkozott javítási költségekre vonatkozóan pedig az alperes által csatolt számlák nem voltak azonosíthatóak, mivel sem a munkák pontos helyét, sem mértékét, sem egységárát nem tartalmazták.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az átalányáron kötött vállalkozási szerződés jellegzetessége, hogy a vállalkozó az esetleg felmerülő többletmunkák kockázatát magára vállalja, így a többletmunkák ellenértékére utóbb sem tarthat igényt, az átalányáron felül csak a pótmunkák ellenértéke követelhető. A pótmunka az utólag megrendelt, a tervmódosítás folytán felmerült, illetőleg a műszaki szükségességből elvégzett munka. A felek között létrejött vállalkozási szerződések értelmében a generál kivitelező pótmunkát csak a fővállalkozó által írásban rögzített igény esetén végezhetett, amelyeknek összegét a szakértő 3.002.224 forintban határozta meg. A bíróság a szakértői véleményt - amelyet a felek elfogadtak - ítélezése alapjául vette. A felperes egyezően adta elő az alperessel, hogy e munkák tekintetében a szerződéseket a felek megállapodása alapján írásban nem módosították, így a vállalkozó a szerződésmódosítás hiányában a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alapján követelheti a pótmunkák ellenértékét. Megállapította, hogy az alperes felhívás ellenére nem csatolta a beruházóval kötött szerződését. A felperes a szakértői véleménnyel alátámasztotta pótmunkát végzett, ez ellen az alperes nem tiltakozott, amikor erről tudomást szerzett, a szolgáltatást átvette. Kifejtette, hogy az átalánydíj kikötése önmagában nem zárja ki, hogy a vállalkozó a pótmunka ellenértékének a megtérítését követelhesse, de csak a ténylegesen elvégzett vállalkozói munka számolható el. Ez vonatkozik arra az esetre is, amikor a vállalkozási szerződés módosításának hiányában a vállalkozó olyan pótmunkát végzett el, amely a szerződés műszaki tartalmát nem képezte. A bíróság megállapította, hogy az alperesnek számolnia kellett a visszatérítési kötelezettséggel, amit igazol, hogy az alperes a felperes pótmunka igényét jelezte a beruházó felé. A bíróság a szakértői bizonyítás eredményére tekintettel az alperes késedelmi kötbér igényének beszámítását elutasította, mivel a felperes késedelme nem volt megállapítható.

Az ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, az ítélet megváltoztatása és a felperes keresetének elutasítása iránt.

Állította, hogy az alperesnél a jogalap nélküli gazdagodás fennállása fogalmilag kizárt. Tényként szögezte le, hogy az alperes bizonyos pótmunka igény érvényesítését megkísérelte, azonban álláspontja szerint ezek az igények egyfelől nem kerültek befogadásra, másfelől nem a felperesi munkarészekre vonatkoztak. E körben sérelmezte, hogy Ny Z tanúvallomásával szemben a felperes semmilyen bizonyítást nem ajánlott fel, így iratellenesnek tartotta az ítélet 18. oldalán tett megállapítást az F/11. számú irat vonatkozásában. Sérelmezte, hogy a Fővárosi Bíróság nem indokolta meg azt, hogy a tanúvallomás ellenére milyen okból vette

figyelembe a megállapított tartalommal az iratot, mivel az a per egyéb adataival ellentétes, a felperes a tanúvallomás tartalmát nem vitatta, azzal szemben iratot nem csatolt. Megítélése szerint a Fővárosi Bíróság lényeges eljárási szabályt sértett, amikor az irat tartalmát az ítéletben írtak szerint vette figyelembe anélkül, hogy ennek indokát adta volna. Megítélése szerint a visszatérítéssel való számolás tekintetében akkor sem alapozná meg az ítéletet önmagában az, hogy az alperes a beruházóval szemben sikertelenül érvényesített a felperesi igényeket nem érintő pótmunka igényt, ha a pótmunkák a felperes munkarészeit érintették volna. Nem tartotta megalapozottnak továbbá az alperes gazdagodás megszűnéséért megállapított felelősségét sem. Hangsúlyozta, hogy amennyiben bármilyen gazdagodás keletkezett is, úgy az a beruházónál kellett, hogy jelentkezzen, hiszen annak ellenértékét alperes nem vitatottan nem vette át a beruházótól. Bármilyen gazdagodás beállása alperesnél jelen tényállás mellett kizárt, hiszen alperes az épületek pótmunka nélküli ellenértékére szerződött, azt vette át, az épületek tulajdonosa soha nem volt, nála ebből fakadóan a gazdagodás soha nem állt be, így attól el sem eshetett. Kifejtette, hogy a perbeli szakvélemény a gazdagodás mértékére nem tartalmaz adatot, a szakvélemény a pótmunka díját határozza meg, azonban ez semmilyen szükségszerű összefüggésben nem áll az általa elérhető gazdagodással. A Fővárosi Bíróság nem indokolta azt, hogy a pótmunka díja miért egyezik az elért gazdagodással a jelen perbeli esetben. Az ítélet nem adott választ arra, hogy a pótmunka díja a gazdagodással milyen összefüggésben áll. A pernyertesség arányát tekintve sérelmesnek tartotta, hogy a mintegy 350.000 forint összegű szakértői díjból alperes 150.000 forint viselésére köteles, sérelmezte, hogy ennek oka az ítéletből nem levezethető.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítást folytatott le, a szakvéleményben egyértelműen megállapításra került a felperes által elvégzett, de az alperes által ki nem fizetett pótmunka. Az alperes által hivatkozott F/11. számú irattal kapcsolatban előadta, hogy a bíróság a fenti iraton kívül számos más bizonyítékot is felsorolt ítélete indokolásában (szakértői vélemény, amelyet a felek nem vitattak, pótmunkák alperes általi elfogadása és átvétele). Álláspontja szerint téves az alperes álláspontja, mely szerint kötelezettsége ezen az iraton alapul, különös tekintettel arra, hogy a bíróság a szakértői véleményt vette ítélezése alapjául. Kifejtette, hogy alperesnek az elsőfokú eljárás során lehetősége volt bizonyítást felajánlani arra nézve, hogy a beruházótól mekkora összegű vállalkozói díjat kapott, az alperes azonban ezzel a lehetőséggel nem élt.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészíti ki, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követően a Fővárosi Bíróság 3. Fpk. 01-2007-006975/5. számú végzésével az alperes fizetéseképtelenségét megállapította és felszámolását főeljárásként jogerősen elrendelte. Az alperes felszámolója a benyújtott fellebbezést fenntartotta.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetésre jutott. Az alperes nem hozott fel olyan, a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltak szerint megengedett új tényt vagy bizonyítékot, amely alkalmas lenne az elsőfokú bíróság megalapozott döntésének a megváltoztatására.

A Fővárosi Ítéltábla mindenben egyetértett az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi állásponttal, ezért az ítélet fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - indokainál fogva - hagyta helyben.

A fellebbezésben foglaltakkal összefüggően a Fővárosi Ítéltábla arra mutat rá, hogy az első fokon eljáró bíróság az alperes visszatérítési kötelezettségét a felek által elfogadott szakértői véleményre alapítottnan állapította meg. A felperes által F/11. szám alatt csatolt irat - a K V Rt. által 2005 július 27-én a felperesnek küldött levél - azt bizonyítja, hogy az alperes pótmunka igényt jelzett a beruházó felé, de a beruházó a követelést nem találta jogszerűnek, ezért azt elutasította. A fellebbezésében az alperes maga is arra utal, hogy a beruházóval szemben a felperesi igényeket nem érintő pótmunka igényt érvényesített sikertelenül. E bizonyítéknak azonban a jelen jogvita elbírálása szempontjából jelentősége nincsen.

Az alperes megalapozatlanul hivatkozott arra is, hogy a gazdagodás - ha jelentkezett is -, az a beruházót érintette, mivel a pótmunkák ellenértéke a beruházó részéről nem került kifizetésre. A felperes az alperessel állt szerződéses jogviszonyban, a munkát - ideértve a pótmunkát is -, az alperes részére végezte el, aki az arról való tudomásszerzését követően a pótmunka elvégzése ellen nem tiltakozott, és annak átvételét nem tagadta meg. Az alperes elfogadta a szakvéleményt is amely meghatározta, hogy a felperes teljesítéséből mely munkák minősülnek pótmunkának. A vagyoni előnyhöz tehát a felperessel szerződéses viszonyban álló alperes jutott, annak ellenértéke tehát tőle követelhető, függetlenül attól, hogy az alperes a beruházónak a fővállalkozási szerződés alapján továbbadott többletteljesítés ellenértékét a beruházóval szemben érvényesítette-e, avagy sem. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy alperes a pótmunkák elvégzése ellen nem tiltakozott, hanem részben maga rendelte meg azokat. Így az elvégzett pótmunkák ellenértékével jogalap nélkül gazdagodnék, ha az általa megkötött szerződésen felül megrendelt munkák ellenértéke nem kerülne kiegyenlítésre.

Tévesen érvel az alperes azzal is, hogy felelőssége a gazdagodás megszűnéséért sem állapítható meg. Az a tény, hogy az alperes a megrendelővel szemben eddig nem tudta, illetve nem érvényesítette eredménnyel a felperes által elvégzett pótmunkák ellenértékét, nem azonosítható a Ptk. 361. § (2) bekezdésében szabályozott, a gazdagodás visszakövetelés előtt való elesésének az esetével. Ezért a Ptk. 361. § (2) bekezdésének alkalmazása az adott ügyben szóba sem jöhet. Egyébként az alperes a fellebbezésében maga is arra utal, hogy a beruházóval szemben a felperesi igényeket nem érintő, tehát egyéb pótmunka igényt érvényesített, sikertelenül.

Alapítván állítja az alperes azt is, hogy az ítélet nem ad választ a pótmunkadíj gazdagodással való összefüggésére. Az ítélet a felhívott eseti döntésekre és a polgári elvi döntésre figyelemmel a pótmunka ellenértékét tekintette a gazdagodás mértékének. A joggyakorlat a vállalkozási szerződésekkel kapcsolatos jogvitákban szubszidiárius szabályként alkalmazza a jogalap nélküli gazdagodás intézményét a vállalkozó és a megrendelő elszámolása során. A gazdagodás mértéke vállalkozási szerződés esetén a vállalkozó által elvégzett munka ellenértékével megegyező.

A perköltségviselést sérelmező fellebbezési kérelem kapcsán a másodfokú bíróság arra mutat rá, hogy a Fővárosi Bíróság a határozata indokolásában utalt a Pp. 81. §-ában foglaltakra, melynek (1) bekezdése értelmében a költségek viseléséről a bíróság a pernyertesség arányának, valamint a felek által előlegezett költségek figyelembevételével határoz. Az ítélet indokolásának 19. oldalán található elírást pedig az elsőfokú bíróság a 36. sorszámú végzésével javította ki.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a saját másodfokú eljárással összefüggő költségein túl a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperest megillető - a Fővárosi Ítéltábla által a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján hivatalból, mérlegeléssel megállapított - az általános forgalmi adót is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló másodfokú eljárási költség megfizetésére is.

Budapest, 2008. november 26.

. Hunyady Mariann s.k.
a tanács elnöke

Dr. Katinszky Márta Cecília s.k.
s.k.

előadó bíró

Dr. Czifra Veronika

bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző